

Projekt megvalósítás tapasztalatai

NTP-KTK-18-A-0002

A különböző képességű, tehetségű gyermekek közös cél érdekében tevékenykedésének az alkotás öröme mindig lehetőséget teremt. A projektben résztvevő gyermekek kiválasztásakor több tényezőt vettünk figyelembe, mind az enyhe értelmi fogyatékos, mind a kortárs csoportból jelentkező, ép intellektusú gyermekek körében. Tehetségazonosításra több alkalommal nyílt lehetőségünk, amikor saját iskolai közegükben figyelhettük meg a gyermekeket tevékenység közben, interaktív beszélgetés során, figyelve megjelenő reakcióikat a tehetséggondozó program elemeinek feltárása során. A szaktanárokkal történő beszélgetés, órai hospitálás, tehetségígéretekkel történő személyes beszélgetést követően került sor az éves munkához kiválasztott gyermekek megnevezésére, a csoport meghatározására. A gyermekek állapotát összegző szakértői vélemények átnézésére azért volt szükség, hogy az objektív mérő eljárásokkal beazonosított erősségekkel, illetve defektusokkal tisztában legyünk. A kognitív képességük, valamint pszichés háttér jellemzőjükről szóló információkkal lettünk gazdagabbak. Arra is figyelmet fordítottunk, hogy a tehetség ígérek mellett, a tanév folyamán jelen lévő társak inspirálóak, együttműködőek, segítőkészek legyenek, melyre a hospitálások keretében figyelhettünk fel. Akadt olyan vezéregyéniség, akire számíhattunk koordinátor szerepkörben, illetve munkavezetésben. A célcsoportunk tehát többszemponútú megismerésnek megfelelően került kiválasztásra.

Bemutatkozás, ismerkedés keretében az értelmi fogyatékos gyermekek érdeklődésének felkeltése, bizalmuk elnyerése, személyiségük megismerése, igényeik és elvárásaik pályázati elemekkel történő összevetése volt. Beszéltünk a tanév során előforduló eszközrendszeréről, alkotó technikákról, melyek iránt nagy érdeklődést mutattak. A csoport hierarchikus rendszerének feltérképezése is módunkban állt.

A találkozások alkalmával komplex művészeti fejlesztést kívántunk elérni, hiszen sort kerítettünk énekes, zenés foglalkozásra, hangszerismereti oktatásra, alkotó óráinkon az aláfestő zene mindig jelen volt tényleges kézműves foglalkozások során, mely a klasszikus vonaltól a mai modern zenéig sorakoztatta fel szerzők műveit, dalait. Lehetőségünk nyílt eközben a zene, mint hangulatkeltő, és érzelmet befolyásoló elem rejtjelmeinek feltárására, a szöveg erejének, hatásának közvetett elemzésére, hangszerek hangjának azonosítására, s a jókedv fenntartására.

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKÉZELŐ

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

„EGYÜTT EGY JOBB ÉLETÉRT” EGYESÜLET

A mozgókép, mint történet feldolgozási technika, s tartalmi szempontból a másság, mint probléma azonosítására szolgált, a Rain man című film megtekintése, ahol a gyermekek beazonosíthatták a főhős problémáját, másságát, de láthatták, hogy ezzel együtt a tehetség nem vész el, csak felismerésére kell időt fordítani. Beláthatták, hogy a másik segítségével saját személyiségük is épül, hozzáállásuk változhat. Erkölcsi, konkrét tartalmi elemek megbeszélésére kerülhetett sor a film kapcsán, az üzenet értelmezésének sokszínűségét tapasztalhatták meg egymástól, az elhangzó megnyilvánulások kapcsán. A mozgókép, mint műfaj elemeinek feltárásakor a beállítás, kompozíció, színek, hangulati elemek elemzésére került sor.

A játék, mint hangulatkeltő, fejlesztő, kooperációt erősítő elem, a fejlesztő játékok kipróbálására, valamint saját játék készítése során jelent meg a tanévben.

Számos műalkotást és stílust elemeztünk technikai, hangulati oldalról megközelítve, kerekasztal beszélgetés formájában, ahol mindenki elmondhatta személyes véleményét, a belőle kiváltott érzelmeket, tetszést, vagy nem tetszést nyilváníthattak ki, mely elemző képességüket fejlesztette.

A különféle anyagok más – más szempontú megmunkálási lehetőségének megismertetése állt a tervezett foglalkozások anyagának megfelelően megvalósított alkotó munkák központjában, megtanultak a gyermekek a különböző mintázatok létrehozására alkalmas anyagokkal bánni, eltérő anyagminőségű alapokon dolgozni, megfigyelhették ugyanannak az anyagnak a viselkedését különböző viszkozitású felületen, az anyagok alakíthatóságáról szereztek ismereteket, s a megmunkáláshoz szükséges eszközök alkalmazásáról kaptak képet.

A munkadarabok kiválasztásakor nagy hangsúlyt fektettünk arra, hogy azok a nemiség, az ízlés, és életkori sajátosságból adódóan, mindenki számára vállalható produktum készülhessen, s hogy a technikai kivitelezés, alkotás igénye, kreativitás állhasson a foglalkozások középpontjában. A textilfelület kezelése, a papír, mint alap, mint plasztikus elem, mint felület, vagy hajtogatható alapanyag, a szobrok alapját képező, plasztikus, megmunkálható anyagok, vagy a kavics, a fa, a drót, mind az anyagmegmunkálási lehetőségek, felhasználhatóság sokszínűségét szolgálták. A tónusról, kontrasztokról beállításról és kompozícióról, a ritmikusságról, szerkesztettségről, illetve esetlegességről tanultak. Mindez az alkotások sokszínűségét, a téma feldolgozásának sokoldalúságát eredményezte.

„EGYÜTT EGY JOBB ÉLETÉRT” EGYESÜLET

Dolgoztak egyénileg, vagy spontán, illetve burkoltan irányított formában szerveződött csoportokban, vagy teljesen közösen, ebből adódóan egyéni alkotásokat, és közös produktumokat létrehozva. A vezéregyéniségek irányító szerepét munkaszervező szereppé formáltuk át, mert konkrét feladattal bíztuk meg őket: felelősek lettek a munkadarab elkészüléséért, s a munkamegosztásért. Bevezettük a feladattervezést, mint előkészítő, vázlatalkotó elemet, hogy mindenki szót kapjon a csoportban. A feladatok lassan megfelelő szempontú felosztásra kerültek -olykor burkolt módon, tanári irányítással-, s indirekt módon tudatosult mindenkiben, hogy az egész nem létezik a részletek, töredékek nélkül, vagyis minden csoporttag ugyanolyan fontos a produktum létrehozása céljából, s a megsegítés nem a másik munkájának elvégzéséből áll.

A segítségadás jellege spontán módon alakult egymás közt, és sikeresen levetkőzték a tanári segítségkérés túlzó mértékét. Az év során megtanulták, hogy próbálkozni szükséges, hogy tévedni szabad, s nem minden az egyéni tökéletesség. A közös tevékenység, az együtt alkotott dolgok is lehetnek ugyanolyan értékesek, a csoport pozitív kiemelése épp oly erős értékelő hatású, mint adott esetben a név szerinti, egyéni mód. Persze a kész munkák részleteinek elemzésekor valójában minden résztvevő munkája közvetlenül is minősült. Adódott elmarasztalás a változó összetételű csoportok tagjai között, s persze a versenyszellem, a legszebb csoportmunka elérése továbbra is fennmaradt, de az *én* helyett a *mi* került középpontba, mely pozitívan hatott az egyénre, személyiségfejlesztő hatása nem maradt el. A csoportok nem voltak állandóak, vagyis egyszer ennek, másszor annak a jelenlétében kell a legtöbbet kihozniuk önmagukból, és aktuális csapatukból, ezért megértették, hogy a versengés a csoportok közt nem lehet mérőeszköz. A produktumok sem voltak sok esetben egyformák, mely az azonos anyagok, vagy technikák sokoldalú felhasználási lehetőségét hivatott alátámasztani, így ismételten nem volt mérvadó a csoportok közti versengés. Lassan megnyugodott a közösség ebből a szempontból is, ráadásul az átjárhatóság nem volt tiltott, így a csoporttagok is változhattak. Cél az lett, hogy bárkivel dolgozva is mindig a legjobbat nyújtsák, legtöbbet hozzák ki magukból, figyelve társaikra is.

A lap-book létrehozása, és az élmények digitális megörökítését követően, közös utómunka által készült, zenés mozgó és állóképekből mixelt bemutató film a képi összeggést, élménykifejezést szolgálta. A klipet az iskolai honlapon kértük elérhetővé tenni.

„EGYÜTT EGY JOBB ÉLETÉRT” EGYESÜLET

A foglalkozások, délutánok vezetéséhez megfelelő szakembereket biztosítottunk, s a szükséges eszközök, anyagok is rendelkezésre álltak. A támogatásnak köszönhetően tanulóink igen sokféle tevékenység végzésével fedezhették fel az alkotás örömeibe, megismerhették a népi alkotó kultúra sokszínűségét, technikák kivitelezhetőségét, anyagok sokszínű felhasználhatóságát. Legfontosabb célkitűzéseink a sajátos nevelési igényű tanulók tehetségének kibontakoztatása, integráció elősegítése, a befogadás, inklúzió felé haladás, a hagyományok megismertetése, ápolása, alkotó technikák elsajátítása, mely a foglalkozások révén maradéktalanul megvalósult. A foglalkozások által tevékenykedhettek, feltöltődhettek, kedvük szerint. A csoportélményben, valahová tartozás élményében részesülhettek, kommunikációjuk erősödött, problémamegoldó képességük és társas kapcsolataik fejlődtek. A közös produktumok létrehozása során, kooperációs téren is fejlődtek, megértették, hogy az egyén a közösség érdekeit miként kell, hogy szolgálja. Elért eredményeiket, önmagukhoz viszonyított fejlődésüket értékelhették a foglalkozások alkalmával, s a kiállítás keretében. Programjaink feszültségmentes légkörben zajlottak, a gyermekek érdeklődését elnyerte, kíváncsiságát felébresztette, a direkt és indirekt megismerés örömeit átélhették, ismereteiket kreatív módon rögzíthették a digitalizáció térhódításának köszönhetően, gondolkodásuk, képi látásmódjuk is fejlődött. Tárgyi ismeretanyaguk bővült, tudásuk mélyült. A közös munka során ép társaik a pedagógustól látott és hallott ismeretátadási és munkamegosztási technikákat alkalmazták velük szemben, így az együttes tevékenység eredményességet hozott, ezáltal a segítő gyermekek befogadóbbá váltak, fogyatékkal élő társaik magabiztosabbá, így a gyerekek közötti feszültség csökkent.

Fontosabb megvalósult célok:

- kézműves foglalkozásokon keresztül a manuális készség fejlesztése, különféle alkotói technikák megismerése, népi értékek őrzése, anyagok sokszínű felhasználhatósága
- integráció elősegítése
- inklúzió előkészítése
- társadalmi elfogadás elősegítése
- érzékenyítés, problémakezelés, belső értékek felismerése
- közösségi élmények erősítése
- a társadalomba történő beilleszkedés elősegítése, értékrend kialakítása, értékek beazonosítása,

„EGYÜTT EGY JOBB ÉLETÉRT” EGYESÜLET

- kreativitás fejlődése
- érzelmi intelligencia fejlődése
- alkotókedv felkeltése, önkifejezés szabadsága
- kulturális tudásfejlesztés
- a megismerés öröme
- elfogadás

A tehetséggondozó program feldolgozott technikáinak megfelelően, a csoport által közösen kiválasztott produktumok kerültek bemutatásra a záró rendezvényen. A program ünnepélyes zárása a célcsoport, az iskola más diákjai, érdeklődő pedagógusai társaságában zajlott, közös és önálló kreatív produktumok bemutatása keretében. Megtörtén a résztvevők tájékoztatása, a pályázat sikereinek bemutatása, a csoport tagjainak jutalmazása, munkáik értékelése. Több önkéntest vontunk be a programjainkba, akik aktívan közreműködői voltak aktuális tevékenységünknek. Ők is segíteni tudtak a gyermekeknek, hiszen célként tűztük ki a pedagógusokkal való folyamatos kapcsolattartás, információcsere fejlesztését. Legfontosabb pedagógiai elvünk volt a sajátos nevelési igény típusának megfelelő foglalkozások biztosítása, az integráció elősegítése, a kezűgyesség, manuális készség fejlesztése, az oldott légkör biztosítása. A gyermeki érdeklődés, kíváncsiság felkeltése, fenntartása, a gyermekek együttműködési készségének fejlesztése a megismerés örömének megélését, a logikus és a kreatív gondolkodás együttes fejlesztését, és a különböző információk közötti kapcsolatok kialakítását szolgálta. Az egyén és a közösség érdekeinek közelítése, fontosságának kiegyenlítése valósult meg.